

Rozhodné NIE týraniu zvierat

ÚRAD
SPLNOMOCNENCA VLÁDY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
PRE RÓMSKE KOMUNITY

„V posledných rokoch sme v niektorých lokalitách na Slovensku zaznamenali enormné premnoženie psov. Často ide práve o rómske osady, v ktorých sa stretávame aj s problémom neprimeraného zaobchádzania so zvieratami. Ide pritom o problémy, ktoré súvisia s najväčšou chudobou. Konanie jednotlivcov, ktoré vedie k zlému zaobchádzaniu, týraniu, prípadne usmrcovaniu zvierat odsudzujem a neospravedlňujem. Takéto správanie však často poukazuje na väčšie problémy s miestnou komunitou.“

Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity nemá nástroje na to, aby sme mohli situáciu v osadách vyriešiť zo dňa na deň. Máme však postavenie, ktoré môže v pozitívnom smere vplývať na prevenciu sociálneho vylúčenia rómskych komunít a ich začleňovanie do spoločnosti na úrovni systémových opatrení a tvorby štátnych politík. Toto postavenie momentálne využívame aj v prospech riešenia situácie ohľadom zlého zaobchádzania so zvieratami v osadách.

Ábel Ravasz

Splnomocnenec vlády
pre rómske komunity

Súčasná situácia

V roku 2018 parlament schválil novelu zákona o veterinárnej starostlivosti, ktorá priniesla zásadné zmeny v chápaní starostlivosti o zvieratá, ich ochranu a evidenciu. Novela reagovala na niekoľko dlhodobo neriešených problémov, medzi nimi aj nelegálne množiteľstvo, týranie zvierat a ilegálny vývoz zvierat do zahraničia. Vďaka novele sa však zdefinoval aj nový zákonný princíp – **zvierá nie je vec, ale živá, cítiaci bytosť**.

Naše ciele

- Eliminovať nekontrolované množenie psov a tým znížiť počet túlavých psov bez majiteľa.
- Podchytiť šírenie možných infekčných ochorení medzi zvieratami, ale aj zo zvierat na ľudí.
- Zostaviť kompletnú evidenciu zvierat. Takáto evidencia dodnes v rámci celého územia SR chýba a súčasné odhady sú veľmi nepresné.
- Pomôcť starostom a obciam s bremenom, ktoré im vyplýva zo zákona, ušetriť obci náklady, poskytnúť potrebné know-how.

Naše kroky

- V roku 2018 úrad splnomocnenca podporil pilotný projekt v Markušovciach a Smižanoch (okres Spišská Nová Ves), kde došlo k zlepšeniu situácie. Na základe výsledkov projektu máme za to, že trojstranná spolupráca medzi štátom, obcou a mimovládnu organizáciou je efektívna a hospodárna.
- Zo skúseností občianskeho združenia Za práva zvierat, o.z. vieme, že približné náklady na jednu akciu v jednej obci sú v hodnote 18 000 EUR. Tieto náklady počítajú s odchytom približne 300 psov a zahŕňajú čipovanie a registráciu, vakcináciu, kastráciu, prácu veterinárov a pomocného personálu, prácu pri odchYTE, cestovné náklady a náklady za ubytovanie (odchyt v jednej obci trvá približne 4 dni, teda 3 noci). **Odhadovaný náklad nezahŕňa chod organizácie, zabezpečenie a amortizáciu motorového vozidla a iné prípadné náklady, ktoré pri aktivite vzniknú.**

Výhody spolupráce s mimovládnym sektorom

- Zo skúsenosti vieme, že väčšina obcí na Slovensku nemá možnosť uzavrieť zmluvu s útulkom, pretože útulky sú preplnené a odmietajú prijímať ďalšie zvieratá. Štátne útulky majú zväčša inú cieľovú skupinu a vo väčšine prípadov odoberajú hospodárske zvieratá. Mnohé služby, ktoré odchyt zabezpečujú, pracujú netransparentne. Existujú prípady, kedy nie je zrejmé kde odchytané zvieratá končia. Napriek tomu obce mávajú s takýmito odchytmi nemalé finančné náklady. Mestských útulkov je stále málo, väčšina útulkov je pod správou občianskych združení.
- Súčasťou aktivít združení však nie je len samotný odchyt, ale spolupracujú aj s kontrahovanými veterinármi, ktorí odchytané psy, okrem kastrácie a čipovania, aj kontrolujú. V prípade nálezu infekčného ochorenia tieto zvieratá odoberajú a združenia im následne poskytujú potrebnú starostlivosť, čím predchádzajú šíreniu infekčných chorôb a parazitov. Bez ošetrovania a kontroly zvierat nie je možné zabezpečiť ani bezpečné prostredie pre ľudí.

Navrhované riešenie

V rámci spomínanej spolupráce troch subjektov vidíme možné riešenie v tom, aby časť nákladov znášalo občianske združenie, časť nákladov obec a časť znášal štát. Po skúsenostiach s pilotným projektom, ako aj s prihliadnutím na potrebné výdavky, sa javí ako efektívne **poskytnúť zo štátneho rozpočtu približne 70 % odhadovanej sumy**. Navrhujeme preto zriadiť fond, ktorý by vyhlasoval výzvy pre občianske združenia schopné zabezpečiť požadované aktivity. Združenia by ešte pred realizáciou aktivít museli doložiť predbežné dohody s obcami, v rámci ktorých chcú aktivity vykonávať, spolu so záväzkom obce podieľať sa na financovaní projektu v konkrétnej výške (v prípade pridelenia dotácie).

Odporúčanie

Život v rómskych osadách nie je jednoduchý ani pre ľudí, ani pre zvieratá. Ak chceme vyriešiť problémy, ktoré chudoba prináša, musíme zabezpečiť, aby došlo k zlepšeniu životných podmienok obyvateľov osád. Myslím si, že nemôžeme ignorovať týranie zvierat a ich premnoženie, ktoré vytvára v niektorých lokalitách až krízovú situáciu. Treba si však uvedomiť, že situáciu ohľadom zaobchádzania so zvieratami ale sťažuje aj fakt, že nerómske obyvateľstvo často využíva okolie osád na zbavenie sa nechcených psov. Stále platí, že ak viete o tom, že sa niekto dopúšťa týrania zvierat, treba sa urýchlene obrátiť na príslušnú obec a Policajný zbor Slovenskej republiky. Podľa môjho názoru však zároveň treba čím skôr priniesť dočasné riešenia pre obce, ktoré často z objektívnych dôvodov nestačia na to, aby situáciu riešili po vlastnej línii. Následne môžeme pracovať na tom, aby sme tieto dočasné riešenia a opatrenia pretavili do stálych systémových zmien. Tie by sa tak stali stálou službou, ktorú by mali obce k dispozícii.

ÚRAD
SPLNOMOCNENCA VLÁDY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
PRE RÓMSKE KOMUNITY